

O ALTFEL DE ABORDARE A ISTORIEI MUZICII ROMÂNEȘTI ÎN PLANUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI UNIVERSITAR

THE HISTORY OF ROMANIAN MUSIC:
A DIFFERENT APPROACH IN THE UNIVERSITIES

CARMEN STOIANOV,
profesor universitar, doctor,
Universitatea „Spiru Haret”, Bucuresti, Romania

Romanian musical education is currently in a phase of searching to define its profile, a profile representative of the requirements of human society during this period, when the new millennium started. Like any action as remodeling, in view are both - roots and expectations on its various levels: immediate, medium and long-term perspective. Typically, the teaching of this subject in Romanian institutions have academic rank - at the level of the second half of the twentieth century two main lines of presentation material proposed for study: -Focusing on portraits of composers and musicians representative;

- Focusing on a chronological approach to the different genre within defined historical periods. Because the phenomenon is very complex and the approach of the History of Romanian Music has already its proper history, For the future, I propose to change the classes of History of Romanian Music in classes of History of the Romanian Musical Culture, joint the principal aspects of our folk culture and the data of the contemporary musical composition inspired by the Romanian musical folklore.

Învățământul muzical românesc se află în prezent într-o fază de căutări spre definirea unui profil propriu, reprezentativ pentru exigențele societății umane în perioada acestui nou început de mileniu. Ca orice remodelare, sunt anvizajate atât rădăcinile cât și orizontul de așteptare pe diversele sale paliere: imediat, mediu și de perspectivă îndelungată.

Pedagogia muzicală românească, în trunchiul său de discipline fundamentale, se sprijină pe axa asigurată de studiul istoriei muzicii românești, o disciplină ce a intrat în orbita interesului cercetătorilor abia în deceniul trei al secolului trecut, devenind disciplină de studiu universitar în cea de-a doua jumătate a secolului XX. Este drept că predarea ei a fost încredințată de la bun început celor ce stăpâneau cu autoritate domeniu: compozitori, muzicologi sau pedagogi de anvergură și vocație, din rândul lor detașându-se nume ca Zeno Vancea, George Breazul sau Octavian Lazăr Cosma – la actuala Unievristate Națională de Muzică din București;[1, 39] toți au fost animați de dorința de a sonda

cele mai variate izvoare scrise sau nescrise, de a explora corespondența sau jurnalele de călătorie ale marilor spirite – literați, diplomați - pentru a descifra cât mai multe date privind cronologia și “corpul” manifestărilor artistice cu pondere muzicală pe toate teritoriile locuite de populație românească; nu numai acest aspect a călăuzit cercetarea, ci și așezarea în prim plan a relațiilor muzicale românești în plan european¹. A rezultat un imens corpus de documente, o literatură muzicologică densă, continuu actualizată, bazată pe analize de partituri în strânsă legătură cu dezvoltarea sectorului etnomuzicologic¹ și pe studii de folclor muzical².

De regulă, predarea acestei discipline în instituțiile de rang universitar românești avea – la nivelul celei de-a doua jumătăți de secol XX două linii principale de prezentare a materiei propuse pentru studiu:

- axarea pe portrete de compozitori și muzicieni reprezentativi;
- așezarea în prim plan a abordării cronologice a diferitelor genuri muzicale în interiorul unor perioade delimitate istoric.

Ceea ce propun ca exponent al învățământului universitar muzical românesc în baza propriei mele experiențe didactice universitare clădite pe temelia studiilor de acest gen la clasa celui ce mi-a fost mentor – muzicologul și istoriograful Octavian Lazăr Cosma³ – este o abordare nuanțată a problematicii, de așa manieră ca fenomenul creator și cel interpretativ să-și găsească numitorul comun, alături de impunerea în prim plan a altor coordonate, până nu demult aflate într-un con de umbră: sectorului educativ, cel al clădirii unei vieți muzicale în baza strategiei afișului de concert și componenta muzicologică, incluzând aici aspectele media sau critica de specialitate. Un important spațiu se cere acordat legăturii muzicienilor cu solul folcloric ca și cu diversitatea manifestărilor de cult.

Desigur, dezbaterile se preconizează a avea loc doar pe poziții documentate, în urma studiului riguros al partiturilor din perspectivă analitică, al audițiilor comparate sau al cercetării diversității opiniilor critice, surprinzându-se astfel și componente de ordin sociologic; deoarece în prim plan se află modelarea tinerelor conștiințe și pentru că specializarea Pedagogie Muzicală de la Facultatea de Muzică a Universității *Spiru Haret* are în vedere formarea de viitori formatori – adică a profesorilor de muzică – o importantă direcție de abordare a problematicii muzicii românești o constituie și analizarea factorului de impact ai Concursului Internațional de Interpretare EUROPAFest Jeunesses Musicales⁴, ajuns în anul 2010 la ediția XVII.

Un alt unghi de abordare îl poate constitui implicarea cadrelor didactice⁵ în mijlocirea contactului direct al tinerilor cu compozitori și muzicologi de marcă sau cu lucrările lor prin masterclass, workshop de muzicologie pe problematică românească⁶, participare la concerte, lansări de carte, CD, DVD etc. ca și la îndrumarea tinerilor spre sălile de concert mai ales cu ocazia festivalurilor pentru a proba pe viu experiența contactului cu pulsul vieții muzicale; firește, aceste contacte vor trebui fructificate în note de seminar și lucrări practice.

Consider că o astfel de abordare, bazată pe studii de caz elaborate pe microcolective de lucru și finalizate în lucrări de seminar sau comunicări științifice ale studenților realizate sub îndrumarea cadrelor didactice poate contribui la o mai bună cunoaștere nu doar a disciplinei *Istoria Muzicii Românești* cât, mai ales, a fundamentului ei - fenomenul viu al nuanțării interacțiunilor, în care propunerile interpretative moderne readuc la viață opusuri de mult uitate sau în care festivalurile de muzică contemporană probează valabilitatea și avantajele dialogul cultural direct cu școli europene și extraeuropene. Lansez cu acest prilej și întrebarea: nu ar fi mai oportună o „modulație” către *Istoria Culturii Muzicale Românești*”?

¹ prin Constantin Brăiloiu și opera sa de scoatere la lumină a comorilor folclorului nostrum muzical cules și sudiat din perspectivă științifică.

² Școlile muzicologice și etnomuzicologice pun în lumină și acțiunea continuatorilor

³ actualmente propus pentru a intra în rândurile prestigioasei Academii Române

⁴ președinte Events - profesorul Luigi Gageos, alături de vicepreședintele (în același timp director artistic și fondator al concursului), compozitorul Petru Stoianov

⁵ Propunerea vine în urma experimentării directe de către autorii cursului de *Istoria Muzicii Românești* de la Universitatea *Spiru Haret* din Biucurești – Carmen Stoianov și Petru Stoianov – precum și de către tinerele lor continuatoare: Viorica Iurașcu, Ana-Maria Puiu.

⁶ Carmen Stoianov, reprezentantă a Universității *Spiru Haret* din București la Universitatea de Vest din Timișoara, la invitația conf. univ. dr. Veronica Demenescu.

Referințe bibliografice

1. COSMA V, *Muzicieni din România. Lexicon*, vol.1-9 , București: Editura Muzicală, 1989-2007